

Näinkö Itämeri

> Kokouksen tärkein anti

HEIKKI PITKÄNEN listasi IS:lle kokouksen osallistuneiden maiden sitoumusten tärkeimmän annin.

1. Merkittävinä koko Itämeren mittakaavassa ovat Puolan sitoumukset. Koska maalla on iso väkiluku ja peltoala Itämeren valuma-alueella, sen kuormitusvähennekyset ovat Itämeren tilan kannalta elintärkeitä,

vaikka vaikutukset näkyvätkin vasta pitkällä aikavälillä. **2.** Alueellisesti vaikuttavimmat ovat Pietarin jätevedenpuhdistussuunnitelmat. Toteutuessaan niiden vaikutukset näkyvät muutamassa vuodessa Suomenlahden kunnossa, sillä verrattaessa projektin aloitusvuoteen 2005 merialueen ulkoinen fosforikuorma vä-

henee kolmanneksella.

3. Vaikka koko Itämeren kannalta kuormitusvähenne ei ole iso, niin Suomen näkökulmasta hyvin merkittävä on oma sitoumus Saaristomeren kunnan parantamisesta. Tämä johtuu siitä, että Saaristomeren tilaan vaikuttavat lähinnä omat ravinnepäästömme, erityisesti maataloudesta.

RUOTSI

Sitoumus: Varojen suuntaaminen Itämeren suojeluun keskittyviin projekteihin.
Vilhunen: Ainoa, joka puhui rahasta. Toivottavasti maan lupaus kaksinkertaistaa Helcomin Itämeren suojeluohjelman toimeenpanon laitettava raha saa vastakaikua myös muissa maissa.

TANSKA

Sitoumus: Maatalouden ja meriliikenteen päästöjen vähentäminen.
Vilhunen: Uutta oli, että maa lupasi ratifioida painolastivesisopimuksen vuoteen 2011 mennessä, mitä yksikään Itämeren valtio ei ole vielä tehnyt. Tällä on suuri merkitys vieraslajien leviämässä Itämerellä.

SAKSA

Sitoumus: Kalastuspolitiikan ja merenkulun ympäristövaikutukset.
Vilhunen: Saksan sitoumus oli erilaan, sillä se puhui enemmän siitä, mitä tapahtuu merellä, ei valuma-alueella. Erityisesti Saksa kiinnitti huomiota mereen liittyvän eläimistön ja luonnon suojeluun.

PUOLA

Sitoumus: Jätevesien päästöjen vähentäminen 75 prosentilla 5 vuoden kuluessa. 30 000 kilometriä viemäriverkostoa ja satojen uusien vedenpuhdistamoiden rakentamista ja vanhojen modernisointia.
Vilhunen: Todennäköisesti näillä lupauksilla Puola vastaa EU:n vaatimuksiin. Puolan koon perusteella kaikkien pesuainevalmistajien saaminen mukaan fosfaattia sisältämättömien pesuaineiden valmistamiseen on merkittävää maassa, jossa 40 prosenttia väestöstä on viemäriverkoston ulkopuolella.

SUOMI

Sitoumus: Maatalouden ravinteiden kierrättäminen ja niiden kuormituksen vähentäminen Saaristomerellä.
Vilhunen: Suomi on sitoutunut Saaristomeren tilan parantamiseen vuoteen 2020 mennessä jo EU:n kautta, mutta uutta oli, että asiaan luvattiin panostaa niin, että tavoite tullaan varmemmin saavuttamaan.

VIRO

Sitoumus: Erikoishuomio merialueeseen ja sitä koskevan lainsäädännön uudistaminen.
Vilhunen: Näin juuri tämän haluttaisiin toimivan: suosituksista tehdään lainsäädäntöä.

LATVIA

Sitoumus: Rehevöitymisen estäminen muun muassa kieltämällä pesuaineet, jotka sisältävät enemmän kuin 0,5 prosenttia fosfaatteja.
Vilhunen: Lupaus oli tehty jo vuosi sitten, vaikka saattoi olla monille uusi asia. Merkitävä askel, sillä 9–24 prosenttia Itämeren fosforikuormituksesta tulee pesuaineiden fosfaateista. Suomi aikoo seurata kieltoa vasta 2012.

LIETTUA

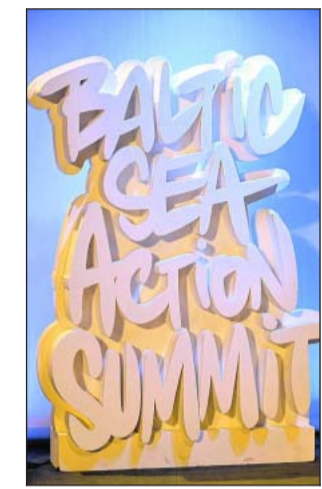
Sitoumus: Kemiallisten aineiden vähentäminen merenpohjasta.
Vilhunen: Liittyi ilmeisesti paljastukseen, jonka mukaan venäläisiä sotilastukikohtia suljetaan kemiallisia aseita upotettiin mereen.

SITOUKSET: Asiantuntijat arvioivat IS:lle, mitä Helsingissä eilen julkistettut eri valtioiden sitoumukset käytännössä merkitsevät.

EILEN Finlandia-talossa järjestetyn Baltic Sea Action Summitin (BSAS) tärkein anti olivat eri maiden konkreettiset sitoumukset Itämeren kunnan parantamiseksi. Sitoumuksia ovat aiemmin antaneet myös yli 130 yritystä ja yhteisöä, mutta valtioiden sitoumukset julkistettiin vasta eilen. Merkittävin vaihe Itämeren pelastustyössä alkaa tänään, kun sitoumuksen tekijät alkavat lunastaa lupauksiaan.

Suomen ympäristökeskuksen johtavan tutkijan **Heikki Pitkäsen** mukaan lähes jokainen maa viittasi kokouksessa jo olemassa oleviin tavoitteisiin.

– Riippumatta siitä, ovatko sitoumukset uusia vai vanhoja, niin ne ovat kovat. Helcomin Itämeren suojeluohjelman tavoittei-

Baltic Sea Action Summit korosti tekojen merkitystä.

den saavuttamiseksi on tehtävä töissäan töitä. Myöskään Maailman luonnonsäätiön WWF:n Meriohjelman päällikkö

Sampsu Vilhunen ei pitänyt vanhojen lupauksen uudistamista pahana, vaan oli tyytyväinen kokouksen antiin.

– Joku voisi sanoa, ettei kokouksessa ollut mitään uutta, mutta mielestäni se sisälsi paljon vanhoja hyviä sitoumuksia, joita ei ole vielä laitettu käyntiin.

Vilhunen mielestä tärkeintä kokouksessa oli, että asioita eivät pyöritellet vain virkamiehet, vaan niistä puhuttiin valtionpäämiestasolla.

Tällaisia sitoumuksia Itämeren alueen maat tekivät:

ILTA-SANOMAT

MARJO PIHLAJANIEMI

marjo.pihlajaniemi@iltasanomat.fi

LEHTIKUVA / SARI GUSTAFSSON

YHTEINEN ASIA

Itämeren tila on lähellä Tarja Halosen ja Kaarle XVI Kustaan sydämiä.

HEIDÄN YMPÄRISTÖLUPAUKSENSA:

> Ollila: Projekteja maatilalla

NOKIAN ja Shellin hallituksen puheenjohtaja **Jorma Ollila** osti muutama vuosi sitten itselleen kartanon Kymijoen varrelta. Hän on myös sitoutunut ympäristön suojeluun.

– Olen ensinnäkin kuskannut ison organisaation tukemaan oikeita asioita, mutta toki tilallani on erilaisia projekteja. Ja koska se si-

jitsee Kymijoen valuma-alueella, osallistumiseni on erittäin konkreettista, Ollila sanoi kiiruhtaessaan lounaalle. – Maatilamme sijaitsee Sylvöjärven rannalla, jonka vedet laskevat Arrajärven kautta Kymijokeen. Olemme naapureiden kanssa mukana kontrolloimassa, mitä lannoitteita valuu veteen.

RITA TAINOLA

> Ansip: Tekoja pääministerinä

VIRON pääministeri **Andrus Ansip** kertoi, että Viro on muuttanut suhtautumistaan ympäristöasioihin "totaalisesti" sitten neuvostoaikojen.

– Neuvostoliiton aikana me saastutimme mitään ajattelematta, mutta nyt olemme muuttaneet systeemin täysin esimerkiksi lannoitteiden käyt-

ön suhteen, Ansip sanoi IS:lle. Ansip oli ennen pääministeririkauttaan Tarton kaupunginjohtajana.

– Aloimme kiinnittää huomiota ympäristöön, ja siinä meitä auttoivat alkuun EU:n veronmaksajien rahat. Nykyisin esimerkiksi Tarton jätevesistä puhdistetaan täydet 100

prosenttia, hän sanoi. Omia henkilökohtaisen elämän ympäristölupauksia Ansip ei osannut heti lueta.

– En osaa sanoa mitä teen varsinaisesti henkilökohtaisesti, sillä se mitä teen pääministerinä on niin paljon tärkeämpää, hän kuvailee.

ARJA PAANANEN

> Halonen: Villitsen kansaa

TASAVALLAN presidentti **Tarja Halonen** oli eilen optimistinen, että Itämerikokous tuottaa tulosta.

– Tässä ovat mukana kansanliike, yritykset ja tutkijat – ja he ovat tiukasti mukana. Uskon eri tahojen mietineen ennen osallistumistaan, uskaltavatko he olla poissa hyvästä asiasta. Eivät uskaltaneet, Halonen muotoili IS:lle.

Omasta henkilökohtaisesta panoksestaan Itämeren suojelun tueksi Halosella oli kantansa.

– Haluan olla muiden lisänä villitsessä kansaa hyvän asian eteen. Se miten itse teen ihan omassa

lähikäytännössäni, sen asian suhteen pitää tehdä vielä lisälupauksia. Tuokin lupaukseni on, että tulen näinä kaksina viimeistä vuotta presidenttinä jatkamaan tukeani, hän huomautti.

RITA TAINOLA

"Tulen nämä kaksi viimeistä vuotta presidenttinä jatkamaan tukeani." Presidentti Tarja Halonen

> Kaarle XVI Kustaa: Ei aikaa odottaa

RUOTSIIN kuningas **Kaarle XVI Kustaa** on luontoinen, ja hän on aina puhunut puhtaamman Itämeren puolesta.

Ilta-Sanomien tapasi kuninkaan pikaisesti, kun tämä pääsi lyhyelle tauolle. Kun IS kysyi kuninkaalta, miten hän henkilökohtaisesti huolehtii siitä Solldenin kesälinnassaan Öölän saarella, ettei

saastuta Itämerta, kuningas nauro: – En tee yhtään mitään, hän letkautti ja laitto pas-tillin suuhunsa.

Finlandia-talossa pitämässään puheessa hän kuitenkin painotti olevan-

sa todella sitoutunut Itämeri-kysymyksen ja tietävänsä mistä puhuu. – Olen elänyt meren rannalla joka kesä viimeiset 60 vuotta. Meillä ei ole aikaa odottaa.

RITA TAINOLA

"Olen elänyt meren rannalla joka kesä viimeiset 60 vuotta." Kuningas Kaarle XVI Kustaa